

El debat polític ▶ La visió de la plataforma

<<<<

El president del Grup Parlamentari d'ApC, Eusebi Nomen, repassa en aquesta entrevista amb EL PERIÒDIC els principals temes a l'agenda política, a més de fer un balanç del ja finalitzat període de sessions, que qualifica d'«improductiu».

Al seu entendre, el Govern de Jaume Bartumeu ha protagonitzat «una estafa electoral» en afirmar en campanya que no apujaria la pressió fiscal i, fins i tot, dubta que CR acabi donant la introducció d'un IVA que ell considera innecessari.

Eusebi Nomen PRESIDENT DEL GRUP PARLAMENTARI D'ANDORRA PEL CANVI

«El Govern de Bartumeu no té ni projecte ni equip per governar»

MARC RODRÍGUEZ*
ANDORRA LA VELLA

–¿Quin balanç fa dels últims mesos viscuts a la Casa de la Vall?

–Aquest període de sessions ha estat molt improductiu. El Govern no ha entrat ni un sol projecte de llei de caire social ni ha abordat els principals problemes que té avui dia Andorra, que fan necessari aconseguir una administració sostenible, trobar l'encaix entre Govern i comuns i solucionar l'estructura del finançament. A més, quan ens mirem el marc tributari, veiem com el Govern no ha entrat fins al final la llei de l'IVA i que, a més, ha entrat aquest text de manera incompleta, perquè no s'ha acompanyat dels estudis que calien. Quan mires un altre punt fonamental, el calendari d'execució d'obra pública, el Govern ha entrat uns projectes pels quals es vol dedicar finançament a fer el desviament de la Massana i la Seu de la Justícia en els propers anys i tenir parat el desviament de Sant Julià, cosa que és inconcebible. I una altra qüestió és la reactivació econòmica, on veiem que l'únic que s'ha fet és abaixar el cànon de Fedat i Andorra Telecom. Per tant, la meua valoració és que aquests mesos han demostrat la incapacitat de Govern d'arribar a consensos per a l'aprovació del Pressupost, i han estat uns mesos improductius.

–Però durant aquests mesos hem viscut també la discussió dels crèdits i el debat entorn al seu finançament. ¿No creu que això ha influït a l'hora que es puguin tractar més projectes?

–No. Els crèdits i els suplementos són una cosa que pot semblar feixuga, però que tampoc no requereixen tant de temps. Tot això no és més que fullaraca legislativa, no és el tronc, no és l'essència.

–¿Esteu satisfets que el Govern hagi finançat crèdits via transferència, com ApC i CR volien?

–Del que estem satisfets és que atès que ja som en una situació que durà a un dèficit de més de 100 milions d'euros i a un increment de deute de més de 100 milions, després que ens haguem posat tossuts finalment s'hagi evitat fer més despesa.

–Ha parlat del finançament de l'Estat, però el cap de Govern ja va afirmar que no és el millor mo-

▶▶ Somrient ▶ El president del Grup Parlamentari d'ApC, Eusebi Nomen, a l'edifici de Sindicatura, dijous.

ment convèncer els mercats internacionals per comprar deute...

–En aquest cas, tenim un problema essencial. Dimecres passat vaig ser a la recepció de l'ambaixada francesa. Vaig parlar amb unes cinquanta persones del món empresarial, polític i social i vaig veure un denominador comú en tots, la gran decepció que tenen vers el Govern actual per manca de dues coses: d'equip i de projecte. Això es visualitza en moltes coses. És visualitza, per exemple, amb la veritable estafa electoral que hi ha hagut. Jaume Bartumeu es va comprometre a dues coses molt importants en la seva campanya electoral. D'una banda, va prometre que arreglaria l'estructura de finançament i que convertiria el deute a curt termini que tenim, que fa treballar amb descoberts, en un deute estructurat a llarg termini amb l'emissió de deute públic fora d'Andorra.

–Un incís, abans de la segona promesa: ara per ara, amb la rebaixa del rating, això és més complicat...

–Miri, la qüestió del rating és bàsicament si tens projecte o no tens projecte i si tens equip o no tens equip. Si tu no tens equip ni projecte, és clar que et rebaixaran el rating, perquè això és nota des de fora.

–Entenem doncs que s'ha sentit decebut amb el finançament. ¿Qui-

na és la seva segona promesa que no ha vist complerta?

–La segona estafa, la més grossa, és la manca d'un equip tècnicament preparat capaç de tirar endavant projectes complicats com els que necessita Andorra i la manca d'un projecte, d'un programa de Govern. Vostè recordarà perfectament que he insistit en això del programa... Doncs a dia d'avui encara no ho he vist. I què ha passat amb l'IVA? En la campanya electoral, Bartumeu va prometre als seus electors un IVA que si s'importava un producte per 100 i es venia per 150, amb un marge de 50, es pagaria IVA només per aquest 50. Es va prometre que no hi hauria IVA a l'importació i que es pagaria impost sobre el valor afegit, fins al punt que es pagaria en concepte d'IVA menys del que es paga avui dia, i que en canvi es posaria un impost sobre el benefici. I amb aquesta promesa el PS va guanyar les eleccions. Ara ens trobem que tot això no era veritat. ApC va advertir que això que deia el PS era tècnicament impossible, mentre ells ens deien que el seu equip tècnic s'ho havia mirat molt bé i que sí que era possible. Doncs miri, s'han equivocats. I com que jo no em puc creure que s'hagin equivocat en una cosa tan grossa, això és una estafa electoral en tota regla. L'IVA és una estafa electoral al ciutadà en tota regla.

PRESSIÓ FISCAL DE L'IVA

«No em puc creure que s'hagin equivocat en una cosa tan grossa, això és una estafa electoral en tota regla».

PRESSIÓ FISCAL

«Ens diuen que això és pujar la pressió el 3,3%. Doncs no. Del 17 al 20 és incrementar la pressió fiscal el 20%».

LA QÜESTIÓ COMERCIAL

«On el Govern no arriba amb projecte i equip, recorre a fer una estafa als electors i a incomplir flagrantment la llei».

–Això ja ho heu criticat tan aviat com s'ha tramitat el projecte...

–És que el PS en el seu fútillet electoral explicava els seus càlculs sobre l'IVA, i fins i tot el ministre Pere López va afirmar en una tribuna que no es pagaria IVA a l'importació de la mercaderia. Ens ho van repetir per activa i per passiva a tota la campanya. Per això li dic que no era veritat la promesa electoral del PS.

–Vista aquesta diferència de postures entre PS i ApC, ¿què n'opina sobre els percentatges del 4,5% i de l'IVA reduït de l'1%?

–En aquest sentit, no només els càlculs d'ApC, sinó també els de Govern, diuen que amb un IVA del 4,5% més el reduït de l'1% s'incrementarà la pressió fiscal amb relació als impostos actuals. Però com que la llei de l'IVA va acompanyada d'una llei d'impostos sobre la renda de no-residents i sobre els beneficis de les empreses, el mateix Govern reconeix que passarà d'una pressió fiscal del 17,2% a una del 20,5%. Ens diuen que això és pujar la pressió el 3,3%. Doncs no. Del 17 al 20 és incrementar la pressió fiscal aproximadament el 20%. Això és un gran error i una gran estafa, perquè el Govern va prometre que no ho faria. Aquí es confirma el sentiment generalitzat que he anat constatant que el Govern de Bartumeu no té ni projecte ni equip per governar. I això es veu. Perquè on el Govern no arriba amb projecte i no arriba amb equip, recorre a una estafa als electors i a incomplir flagrantment la llei, com en el tema dels comerços.

–¿Es refereix als tancaments?

–Sí, això en la comissió va quedar molt clar. El Govern ens va dir que no hi havia cap llei que l'autoritzés al tancament dels comerços i que l'any vinent no ho farien més. I un altre exemple és que el ministre d'Economia, a la pregunta de sobre quina base volia posar a les sancions a les empreses que no presentessin els comptes 2009, va demostrar el seu error en la lectura de la legislació, ja que cononia una inscripció amb un dipòsit. I aquell dia, quan va quedar sense arguments, López va callar, perquè es va adonar que estava incomplint la llei. Això és el que passa quan l'equip no està a l'alçada de les necessitats del país.

–Per no perdre el fil de l'IVA... Vostè defensa que en un moment de crisi, aquesta mesura no beneficia l'eco-

nomia, però ¿el fet que no entri en vigor fins al 2012, si durant l'any vinent l'economia comença a revifar, no pot diluir aquest efecte que vostè qualifica de perjudicial?

-Siguí com sigui, la implantació d'un IVA en un país comercial com Andorra, en cap cas és una bona notícia. I en un any i mig, la crisi d'Andorra no s'arreglarà amb l'actual manera de fer. Per reactivar l'economia, l'IVA no serveix per a res. Andorra necessita defensar els seus diferencials. Dels cinc diferencials que tenia Andorra, ja només queden tres, que són el de la seguretat física, que no és el mateix que la jurídica, on ha quedat demostrat que no n'hi ha, en casos com ara els tancaments comercials i les sancions per la no-presentació de comptes; també tenim el diferencial de privacitat, que Jaume Bartumeu el vol anar diluint amb tot el tema de l'intercanvi de dades i la supervisió bancària, i el diferencial fiscal. Si perdem aquests tres diferencials, Andorra hi perd.

-¿Però com es pot mantenir un estat del benestar sense la recaptació via impostos com l'IVA?

-Una cosa és incrementar la recaptació i una altra és incrementar la pressió. És fonamentalment incrementar la recaptació a partir que l'economia funcioni millor. Si cobres el 10% de 100 i passes a cobrar el 10% de 1.000, recaptaràs més. A grans trets, això és el que hem de fer. Andorra no necessita l'IVA per res, sinó que necessita convertir els seus impostos indirectes en impostos directes, ja que així es podran signar convenis per evitar la doble imposició. L'IVA no cal, per aconseguir aquests convenis. L'IVA és un error estratègic greu del Govern basat en un afany de recaptació. Ho va començar el ministre Ferran Mirapeix i ara ho continua el Govern de Bartumeu.

-Vau criticar la falta d'una memòria que complís les expectatives d'ApC, però el setembre el ministre López compareixerà a la comissió. ¿No és un bon inici, aquest?

-El ministre no compareixerà per això, sinó perquè ha demanat compareixer. El ministre no ha fet els deures. Ha entrat la llei amb un acompanyament econòmic que és el mateix que es va lliurar el 2007, i basat en el 5%. A més, per sorpresa de tothom, fins i tot del mateix Govern, finalment es va entrar amb el 4,5%. No hi ha cap estudi econòmic que digui com afecta un IVA del 4,5% al PIB i com l'afectaria un del 5% o un del 4%. És una temeritat posar un IVA pel mètode d'assaig i error.

-La coincidència de PS i CR en la necessitat de l'IVA, tot i la clara negativa d'ApC, farà, en tot cas, que la imposició indirecta prosperi...

-Això jo no ho tinc gens clar. CR sempre ha manifestat estar en desacord amb un increment de la pressió fiscal. I estem davant d'un compromís tant de CR com del PS...

-Si les negociacions per la reforma impositiva s'allarguen i ApC no dona suport al Pressupost 2011, cosa que provocaria, de ben segur, eleccions anticipades, el nou marc tributari podria quedar en suspens

fins a una nova legislatura. ¿Pot ser aquest fet un element de pressió a jugar per ApC?

-El tema de l'IVA podria estar tècnicament resolt en molt poc temps. La primera pregunta, però, és: ¿com vols que el Consell General prengui una decisió sobre la llei de l'IVA si Govern no presenta els estudis econòmics corresponents? El Govern ha de fer primer els seus deures i presentar els estudis.

-Tornant al Pressupost de l'any vinent, dimecres es reunirà amb López per parlar de les directrius amb vistes a les línies mestres del setembre. ¿Aquest és un bon primer pas per tenir Pressupost 2011?

-Ja veurem el que passarà. Nosaltres sempre hem manifestat clarament la necessitat que té Andorra d'un pressupost de canvi i no de continuïtat i la nostra posició serà la d'intentar arribar a una entesa amb el Govern per tirar-ho endavant.

-El ministre ha afirmat que es cercarà l'austeritat, la prioritització i l'eficiència. ¿No és això un canvi?

-Això encara no ho puc contestar fins a tenir més informació. Ja es veurà. Tant de bo sigui un pressupost de canvi, perquè Andorra ho necessita. Aquest any hi haurà un increment de deute, això sí és que els bancs ens deixen els diners, perquè cal recordar que els bancs no són un caixer automàtic il·limitat. El Govern té una relació molt pueril, molt infantil, amb els bancs, a l'estil d'una padrina bancària. Però la padrina bancària hi ha un moment en què no ens pot deixar més, perquè el rating comença a entrar en una zona complicada i la banca no podrà tancar el forat, quan els bancs estrangers ja han dit que no. Ja veurem al final què fan, els bancs. Joestic convençut que al final serà benevolent, però ja ho veurem... És que l'any vinent el forat serà de 180 milions... Nosaltres som partidaris d'aturar aquest joc, perquè sinó a final del 2011 o principi del 2012 l'Administració andorrana s'haurà de sotmetre a mesures dràstiques a l'estil del que s'ha anat fent a Europa. De fet, a Europa aquestes decisions ja s'havien anat posposant.

-¿I demanareu per al Pressupost 2011 que s'inclouguin canvis dràstics en matèria de l'Administració?

-Això, de fet, ja ho vam demanar al Pressupost anterior, fa mesos que ho demanem. Aquest és el gran error. Quan s'adapta una estructura a la realitat, s'ha de fer de manera progressiva. Per fer una correcció progressiva, hi ha moltes eines per aconseguir-ho i l'última correcció ha de ser la reducció dels sous. L'última. Però si no es fan els canvis progressius i s'ha d'anar a un canvi dràstic, no hi haurà cap més solució. El Govern està portant les coses al límit, de manera que al final serà obligat per a qui governi entre final del 2011 i principi del 2012 aplicar unes mesures dràstiques. El Pressupost 2010 ja no el vam aprovar per això, perquè no hi havia una línia clara de projecte de canvi.

-¿Vostè és conscient que amb aquestes declaracions poden tancar-lo de nou d'alarmista?

►► Pensatiu ► Nomen, en un moment de l'entrevista.

PER «ASSAIG I ERROR»

«No hi ha cap estudi econòmic que digui com afecta un IVA del 4,5% al PIB i com hi afectaria un del 5% o un del 4%».

DIÀLEG PELS COMPTES

«Nosaltres sempre hem manifestat clarament la necessitat que té Andorra d'un pressupost de canvi i no de continuïtat».

CANVIS ESTRUCTURALS

«Si no, a final del 2011 o principi del 2012 l'Administració andorrana s'haurà de sotmetre a mesures dràstiques».

PRESSUPOST 2011

«El Govern en aquests moments ha de prendre la iniciativa, ja ens comunicarà les seves directrius».

POSSIBLES ANTICIPADES

«La persona que més vol evitar les anticipades, des d'un punt de vista no només polític sinó també tècnic, sóc jo».

-El que passa és que, desgraciadament, tot el que hem anat anunciant s'ha anat produint. Això no és ser alarmista, sinó realista. El que passa és que hi ha una realitat que es nega i, quan hi ha una situació complicada, no hi ha d'haver gent que negui la realitat, sinó gent que aporti solucions. Nosaltres ja vam alertar dels increments dels déficits que després s'han confirmat. Com més triguem, més complicades i més traumàtiques seran les mesures. Si no es gira el cotxe cap a la direcció correcta, ens estimbarem.

-Ara que parla de cotxes. ¿Serà capaç de posar el comptador del seu vehicle a zero de cara a la reunió pel Pressupost de dimecres?

-És que el ministre Pere López ha enganyat als ciutadans... Només cal llegir les tribunes que feia sobre l'IVA. No es pot admetre gent que està enganyant, no es pot permetre l'estafa de l'IVA. Tot això ens ve per la incapacitat de resoldre els problemes financers de l'Administració. Això és inacceptable. Nosaltres anirem a la reunió amb el cap de Govern, que segurament vindrà el ministre, però que està plantejada amb el cap de Govern, totalment oberts i sense cap perjudici.

-Les seves crítiques a López no conviden a l'optimisme, sembla difícil la bona sintonia...

-Al contrari. L'únic que estem dient és que Andorra té problemes seriosos i que aquests problemes no s'arreglen enganyant. No val distorsionar la realitat. I l'IVA ha estat un gran engany. No podem seguir així.

-Bé... Amb tot, ja veurem com acaba aquesta negociació...

-No serà una negociació.

-Doncs les converses...

-És que li he d'insistir que de moment no hi ha cap negociació. El Govern en aquests moments ha de prendre la iniciativa, ja ens comunicarà les seves directrius i nosaltres ja direm la nostra opinió. Però no avancem esdeveniments.

-Si al final no tenim Pressupost i anem a anticipades. ¿Veu ApC una plataforma prou forta per concursar

als comicis novament com la força del «canvi»?

-ApC no vol ni parlar de les anticipades. Sabem perfectament quina és la situació i les possibilitats que hi ha. Però no volem parlar d'això, perquè Andorra viu un escenari on no s'haurien de fer anticipades. Això sí, hi ha escenaris pitjors, com el de tenir un Govern incapaç de fer un pressupost de canvi i que ha d'anar amb pressupostos de continuïtat de l'era liberal, que tots sabem on ens han portat. Perquè no cal oblidar que el principal causant de com estem avui és l'anterior Govern liberal, que va posar en perill el desenvolupament econòmic i social del país. Però ara al PS el veiem mancat de projecte i d'equip i, per tant, entendriem que Bartumeu decidís anar a eleccions si no fa un pressupost de canvi. També li diré que ApC en aquests moments està més forta que mai, perquè tothom veu que Andorra necessita solucions i que ApC és l'única formació que està posant solucions sobre la taula.

-¿Dins ApC, és RD qui més pressió fa per evitar unes anticipades i forçar un pacte amb el PS?

-Miri, li confessoré una cosa: és possible que la persona que més vol evitar les anticipades, des d'un punt de vista no solament polític sinó també tècnic, sigui jo.

-¿Vostè?

-Sí. I permeti'm aquest protagonisme. Però també li diré una altra cosa: a ApC les decisions es prenen per consens. No calen votacions. Això de majories i minories no existeix dins ApC, això ho diu vosaltres. Tot es decideix per consens. I el consens és ara mateix que Andorra no necessita eleccions. El que passa és que això no ho decideix nosaltres, sinó Jaume Bartumeu.

-¿Però davant una oferta concreta i la possibilitat de pactar o no, no hi ha el perill que ApC es trenqui si RD opta per la via del pacte?

-No. Això no és així. Tothom dins ApC és molt conscient que no es pot anar a un pressupost tan deficitari com fins ara. Qualsevol ciutadà és conscient d'això. I molts consellers de diferents grups també. Aquí hi ha un problema bàsicament de finançament.

-Li demanaré un exercici d'abstracció i concreció: ¿Quines són les línies que creu que caldria seguir per reactivar l'economia?

-Els punts essencials serien, al meu entendre, donar seguretat jurídica, deixar que els emprenedors tinguin llibertat per emprendre, no voler fiscalitzar i controlar-ho tot com està fent el PS, obrir noves línies d'activitat i transformar tota la imposició indirecta en una imposició directa, encara que sigui amb el que tècnicament es diu d'estimació indirecta i que, per tant, seria bàsicament un canvi d'etiquetes. Això ens permetria signar els convenis per evitar la doble imposició, cosa que Andorra necessita. Andorra no necessita cap IVA en aquests moments i, sobretot, cal mantenir els diferencials. ■

*mrdriaguez@andorra.elperiodico.com